

Laatukriteereihin perustuvan tuetun työhönvalmennuksen mallintaminen Vantaa ja Kerava TEOT- hankkeessa Ohjausryhmä 9.12.2021

Työ on ihmisen perusoikeus

Oikeus työhön on yksi vanhimmista perusoikeuksistaamme: Perustuslaki § 18 "julkisen vallan on edistettävä työllisyyttä ja pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön." Suomen Perustuslaki § 18 (731/1999)

*YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus 23. artikla
"Jokaisella on oikeus työhön, työpaikan vapaaseen valintaan,
oikeudenmukaisiin ja tyydyttäviin työehtoihin sekä suojaan työttömyyttä
vastaan..."*

Sisältö / THL:n toimeksianto

- Laatumittareihin perustuva tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen toimintamalli kuvataan Innokylään, ensimmäisen version dl on 17.12
- Mikä on maantieteellinen alue, josta kyse? **Mieti tulevaisuutta**, älä nykyisyyttä
- Mallintakaa työhönvalmentajien tiimi (mitkä kunnat tekevät tässä yhteistyötä, onko esim kuntayhtymä vai hyvinvointialue, miten yhteistyö käytännössä toimii?)
- Kuinka monta työhönvalmentajaa ko. palvelua antaa alueella?
- Kuinka monta asiakasta työhönvalmennuksessa on esimerkiksi vuodessa? (karkea arvio riittää)
- Mallintakaa tiimi, johon työhönvalmentajien tiimi kytkeytyy (aikuissosiaalityö, vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevat palvelut ja miepä-palveluiden tiimi? Työkyvyn tuen tiimi?)
- **Esitelkää mallinnukset ohjausryhmässänne**, mieluiten jatkojalostuttakaa ne siellä, mutta kirjatkaa vähintäänkin annettu palautteet

IPS-malli - Tuetun työllistymisen malli *

- IPS-malli kehitetty Pohjois-Amerikassa 1970-luvulla. Tarkoituksena parantaa vakavista mielenterveyden häiriöistä kärsivien henkilöiden toipumista ja työllistymistä.
- Hallituksen työkykyohjelman 2020-2022 hankkeissa IPS-mallin soveltuvuutta pilotoidaan ja arvioidaan laajemmalle kohderyhmälle (osatyökykyiset).
- Tavoitteena työnhakijan työllistyminen normaaliin palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille henkilökohtaisen tuen (työhönvalmentajan) avulla.
- IPS-malli käytössä myös muissa Pohjoismaissa.

- * Individual placement and support

IPS-työhönvalmennuksen laatukriteerit

- Laatukriteereitä on 25 kappaletta, jotka on jaettu kolmeen osaan:
 - 1. Palvelun henkilöstö** (asiakasmäärä, fokus työhönvalmennuksessa, kokonaisvaltainen palvelu)
 - 2. Palvelun järjestäminen** (yhteensovittaminen muiden palveluiden kanssa, johdon tuki, ym.)
 - 3. Palvelun sisältö** (ammattillinen profilointi, nopea työnhaku avoimilta markkinoilta, työnantajakontaktit ym.)
- Jokainen kohta pisteytetty 1-5, pisteet määrittävät millä tasolla palvelua tuotetaan
- Pisteitä saatava vähintään 74/125, jotta palvelua voidaan kutsua laatukriteereihin perustuvaksi tuetuksi työhönvalmennukseksi
- Laatukriteerien toteutuminen korkealla tasolla tuottaa parempia työllistymistuloksia

IPS-mallin viisi vaihetta

1) Palveluun hakeutuminen +
sopiminen asiakkaan kanssa

2) Osaamisen kartoittaminen
ja ammatillinen profilointi

3) Nopea työnetsintä
avomilla työmarkkinoilla

4) Tuesta sopiminen
työnantajan kanssa

5) Työsuhteen ylläpitämisen
tuki työssä ja työn
ulkopuolella yhdessä sosiaali-
ja terveydenhuollon
toimijoiden kanssa

Laatukriteereihin perustuvan tuetun työhönvalmennuksen 8 periaatetta

1. Palvelu on avoin jokaiselle, joka haluaa osallistua työelämään
2. Tavoitteena työllistyminen avoimille työmarkkinoille
3. Nopea työnetsintä
4. Työhönvalmentajat luovat tiiviit yhteistyösuhteet työnantajiin
5. Työnhaun lähtökohtana on asiakkaan omat mielenkiinnon kohteet
6. Henkilökohtainen jatkuva tuki
7. Työhönvalmennus on integroitu muuhun työllistymistä tukevaan toimintaan
8. Etuusneuvonta on osa työhönvalmennusta.

Perustelut tuetun työllistymisen mallin käyttöönotolle

- **Asiakaslähtöisyys** - tällä hetkellä asiakkaan saama tuki loppuu liian aikaisin, eli jo siinä vaiheessa kun hän työllistyy. Moni asiakas tarvitsee kuitenkin vahvaa tukea myös tämän jälkeen, jotta työssä selviytyminen ja **työssä pysyminen** olisivat mahdollisia.
- **Tuetun työllistymisen malli ollut käytössä tuloksellisesti Vantaalla vammaisten työllistämisessä jo yli 20 vuoden ajan.** Virtaamo palkittiin vuoden 2019 kuntatekona. Pitkäjänteisellä työllä vammaisten työllisyysaste on nostettu maan korkeimmaksi.
- IPS-toimintamalli käytössä muissa Pohjoismaissa → soveltuu myös suomalaiseen palvelurakenteeseen.

Perustelut tuetun työllistymisen mallin käyttönotolle

- Mallin tuloksellisuutta tutkittu yli 20 vuoden ajan. Tutkimusten mukaan IPS-malliin osallistuneilla on hieman yli kaksikertainen mahdollisuus työllistyä avoimille työmarkkinoille. IPS-malli on tehokkaampi työllistymistulosten suhteen ammatilliseen koulutukseen, siirtymätyöllisyyksille tai psykiatriseen hoitoon nähden. *
- Yhdysvaltalaisissa tutkimuksissa 62% työllistynyt, muualla vastaava osuus 47%. **
- Hyvinvointivaikutukset: IPS:n avulla työllistyneiden hyvinvoinnin, itsetunnon, elämänlaadun ja sosiaalisen sekä yhteiskunnallisen osallisuuden paraneminen.

*(Nøkleby H, Blaasvær N, Berg RC. (2017) Supported Employment for arbeidssøkere med bistandsbehov: en systematisk oversikt. [Supported Employment for people with disabilities: a systematic review] Rapport. Oslo: Folkehelseinstituttet).

** (Bond GR. (2012) Generalizability of the Individual Placement and Support (IPS) model of supported employment outside the US. World Psychiatry, 11(1), 32-39).

TEOT -työhönvalmennusprosessi

Yhteistyötahot mukana koko prosessin ajan

Vastaavanlainen kuin
IPS-mallin viisi vaihetta

Tulevaisuuden työhönvalmennusyksikön rakenne

Toimii Vantaa-Kerava hyvinvointialueella.

Yhden katon alla oleva iso työhönvalmennusyksikkö, jossa eri asiakasryhmiin erikoistuneet yksiköt:

- 1. osatyökykyisten työttömien/työtä vailla olevien henkilöiden työhönvalmennus**
- 2. vammaisten henkilöiden työhönvalmennus** (jo olemassa oleva työhönvalmennus Virtaamo)

Molemmissa yksiköissä omat tiiminvetäjät, lisäksi koko työhönvalmennusyksikön vastaava työhönvalmentaja (esimies). Yksiköiden välillä säännölliset palaverit. Koko yksikön työhönvalmentajista 3-4 keskittyy yritys yhteistyöhön, työpaikkojen etsintään. Säännölliset yhteistyörakenteet kuntaan jäävien työelämäpalveluiden kanssa.

Työkyvyn
arviointiyksikkö

TYÖHÖNVALMENNUSYKSIKÖ

Yritysyhteistyön koordinointi

Työttömät
osatyökykyiset
työhönvalmen-
nus (uusi)

Vammaisten
työhönvalmennus
Virtaamo

Työllisyyspalvelut
-kuntakokeilu
-Typ

Kuntay

Aikuissosiaalityö

Asiakas

mt- ja päihdepalvelut

oppilaitokset

Vammaisten
asiakasohjaus

Työhönvalmennusyksikön resurssit tulevaisuudessa

- Huhtikuussa 2020 Vantaan – Keravan alueella oli 42200 työnhakijaa, joista työttömiä 25200. Diagnosoituja osatyökykyisiä heistä oli 2550, joista työttömänä 1520. Arviomme mukaan näistä osatyökykyisistä n. 20 % voisi hyötyä IPS-työhönvalmennuksesta (2550 x 0,2= 510 asiakasta). *
- Laatuksiteereihin pohjautuvan tuetun työllistymisen mallin mukaan asiakasmäärän yhtä työhönvalmentajaa kohden tulee olla **enintään 20**.
- Työhönvalmentajien määrä osatyökykyisten työttömien yksikössä olisi tällöin 21 (510/25=21). Vammaisten työhönvalmennus Virtaamon asiakasmäärä 10/2021 on noin 250 asiakasta, ja työhönvalmentajien lukumäärä 9 (27 asiakasta per työhönvalmentaja).
- **Koko työhönvalmennusyksikössä yhteensä 30 (21+9) työhönvalmentajaa.**

Yhteisen työhönvalmennusyksikön hyödyt

- Osatyökykyisten työllistämisen asiantuntijuus saman katon alla -> **synergiaetu**
- Yhteinen palvelulupaus, yhdenvertainen, tasalaatuinen palvelu asiakkaille
- Työntekijöiden osaamisen lisääntyminen, hyvien käytäntöjen jakaminen
- Yhteiset toimintatavat, päällekkäinen työ vähenee → kustannussäästöt
- Yritysyhteistyön toimivuus
- Markkinointi ja tietoisuuden lisääminen tehokkaampaa

Tulevaisuuden haasteet

- Halutaanko satsata uudenlaiseen työhönvalmennukseen, joka vaatii uudenlaisia riittäviä resursseja?
- Mistä rekrytoidaan ammattitaitoista, motivoitunutta henkilökuntaa?
- Miten hanke jalkautetaan käytäntöön sujuvasti?

Kommentteja ja ajatuksia?

Ohjausryhmän kysymykset ja kommentit:

- *K: Laskukaava; oliko laskettu vain Vantaan luvut? V: On laskettu Kerava mukaan. Tulevaisuuden yksikkö olisi yhteinen Vantaan-Keravan hyvinvointialueen kanssa.
*Elvytysrahat?
- *K: Onko tietoa monikulttuurisille moni- ja korkeakoulutuksen omaaville tarkoitetusta hankkeesta?
- *Vakuuttava laskelma resursseista. K: Pystytäänkö niin paljon resursoimaan? Jää ohjausryhmälle mietintään.
- *Mielenkiintoinen esitys.

Raivio, Helka; Appelqvist-Schmidlechner, Kaija (2019): [IPS - Sijoita ja valmenna!](http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-377-9) -toimintamallin soveltamisen mahdollisuudet Suomessa. THL 2019. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-377-9>

Kiitos!